

Nr. 9, vol. 23

1924

ŽVAIGŽDĖ - The STAR.

A LITHUANIAN MONTHLY PUBLICATION, PUBLISHED BY A. MILUKAS & CO. AT 3654 RICHMOND STR., PHILADELPHIA, PA. YEARLY SUBSCRIPTION \$2.00, SINGLE COPY 25 c.

Spalis m. -- October, 1924

Entered as second class matter at the Philadelphia Post Office under Act of March 3, 1879.

Bell Phone

Oregon 8998 M

Dr. Ignotas Stankus

1210 S. Broad St., Philadelphia, Pa.

Lietuvių Daktaras ir Chirurgas

Valandos: Nuo 9 iki 11 A. M.

„ 2 „ 4 P. M.

„ 7 „ 8 P. M.

Nedėliomis „ 10 „ 8 P. M.

Telephone Bell: Kensington 2651 W

Dr. F. Trygar

Gydytojas Akušeras ir
Chirurgas

3119 Richmond Str., Phila., Pa.

Valandos: nuo 8 iki 10 iš ryto,
nuo 2 iki 4 ir nuo 6 iki 9 vakare,
nedėdieniais nuo 11 iki 2 ir nuo 6
iki 9.

Merginos — Jūsų Rupėsčiai Užsibalgėl

Buvo laikai, kuomet niekas nežinojo kas yra pleiskanos ir kaip nuo jų atsikratyti. Šiandien yra visiškai paprastai dalyku užlaikyti savo plaukus ir galvos odą švarioje ir sveikoje padėtyje.

Ruffles

Ištepant galvą kas vakaras emant gultui per savaitę ar dešimtį dienų, sunaikins pleiskaną ir paragina jūsų plaukų augimą. Po to naudokite Ruffles tik retkarčiais sulig retkalo ir daugiau neturėsite jokių nesmagumų su pleiskanomis.

Bonka 65c. aptiekose, arba už 75c. pristūdiame stačiai iš dirbtuvės.

F. AD. RICHTER & CO.

104-114 So. 4th St., Brooklyn, N. Y.

Gudrus Teisėjas Išgelbėjo Seimyną.

Namų svininkas užganėdintas.
Visi linksmi!

Tula lenkų šeimyna New Yorke neseniai buvo pašaukta į teismą, kuriame ėjo byla dėl jos išvaramo iš namų. Principialiais liudininkais buvo keli kaimynai, kurie skundėsi, kad jie nuolatos yra erzunami verkiančių kudikių šitos lenkiškos šeimos apartamente. Kaimynai tikrino, kad jie negali net naktimis miegoti dėl to kudikių verksmo ir todėl prašė namų savininko išvaryti šią lenkų šeimyną iš tų namų.

Teisėjas išklauses verkiančių kudikių motinos pasiteisinimo, kad ji negalinti verkiančių vaikų nutildinti, nes jie verkia kankinami mėslungio, pačinancio nuo vidurių dieglio ir užkietėjimo ir ji nežinanti kaip jiems pagelbėti. Išmintingas teisėjas įsakė jai tuojaus nueiti į aptieką, nusipirkti už 35c. bonką BAMBINO ir jo duoti kudikiams, kuomet tik užeis tie skausmingi simptomai. Teisėjas bylą sulaukė 10 dienų, o motina padarė viską kaip buvo įsakyta. Dabar kudikiams naktimis jau neverkia, kaimynai yra užganėdinti, namų savininkas ištraukė bylą ir visi sau linksmai gyvena.

BAMBINO yra kudikių geriausias draugu. Kudikiams mėgsta jį! Jie net prašo daugias!

(Paskelbimas)

„ŽVAIGŽDĖ“--MĒNESINIS ŽURNALAS.

DVIDEŠIMTI DU METU buvusi savaitinių laikraščių „ŽVAIGŽDĖ“ dabar eina kaip mėnesinis literatūros, mokslo ir politikos žurnalas, leidžiamas A. Milukas & Co. B-vės iš Philadelphia, Pa. 3654 Richmond Str. Pavienės „Žvaigždė“ knygos kaina 25 centai, metams prenumerata 2 dol.

SPALJU — OCTOBER 1924 M.

1904

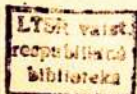
1924

20 METŲ SPAUDĄ LAIMĖJUS.

Užprašymus ir pinigus
adresuokit:

„ŽVAIGŽDĖ“

3654 Richmond St.
Philadelphia, Pa

**STATEMENT OF THE OWNERSHIP, MANAGEMEN
CIRCULATION, ETC., REQUIRED BY THE ACT OF
AUGUST 24, 1912.**

of Zvaigzde published monthly at Philadelphia, Pa, for
October 1924.

County of New York }
State of New York } ss.

Before me, a Notary Public in and for the State
and county aforesaid, personally appeared Rev.
A. M. Milukas who, having been duly sworn according
to law, deposes and says, tha the is the owner in
partnership of the Zvaigzde and that the follow-
ing is, to the best of his knowledge and belief, a true
statement of the ownership, management (and if daily
paper, the circulation), etc., of the aforesaid publication
for the dates shown in the above caption, required by the
Act of August 24, 1912, embodied in section 443, Postal
Laws and Regulations, printed on the reverse of this
form, to wit:

1. That the names and addresses of the publisher, edi-
tor, managing editor, and business manager are:

Name of —	Post—Office Address:
Publishers, A. Milukas & Co.	3654 Richmond St.
Editor, Julia Pranaitis	" "
Managing Editor, A. Milukas,	94 Hull Ave.
	Maspeth, L. I., N. Y.

2. That the owners are: Rev. A. M. Milukas, 94 Hull
Ave. Maspeth, L. I., N. Y., Julia Pranaitis 3654 Richmond
St., Philadelphia, Pa.

3. That the known bondholders, mortgagees, and
other security holders 1 per cent or more of total
amount of bonds, mortgages, or other securities are: None
A. M. Milukas Business Manager

Sworn to and subscribed before me this 24 dav
of September 1924

(Seal.)

Wm. J. Miller
Notary Public.
New York County No. 290
New York Register No. 5057
Term Expires March 30 1925.

J. Angrabaičio autobiografija.

(Mūs prašomas vienas pirmiausių pionierių tarp lietuviškų knygų išnešiotojų, p. J. Angrabatis, dabar septintą dešimtį einas senelis, iš Krokuvos prisiuntė mums ilgesnį aprašymą savo darbuotės septynesdešimtais ir aštuonesdešimtais metais. Kai kuriems „Zvaigždės“ skaitytojams ypač „mūs ponams“ tėvynėje, ką „teikiasi“ skaityti amerikiečių išleistas knygas, jei anas uždyką gauna, per daug persenusiu daiktu atrodo tokiais straipsniais pripildytos „Zvaigždės“ knygelės. Bet ką padarysi, kad be tokių „nuobodžių“ aprašymų mums niekad nepasiseks surinkti žinias apie tikrus mūsų tėvynės švietėjus. Taigi, atsiprašydami gerbiamų ponų už savo nuobodumą, ir toliaus tęsimė pradėtą šių metų pradžioje savo darbą — skelbimą žinių apie draudžiamos literatūros platintojus. Jei šimtai anų dienų mūsų tikrų geradarių aukojo savo visas jėgas ir net gyvastį tėvynėi Lietuvai apšviesti, nepaisydami baisiausių persekiojimų, tai ir mes išlaikysime savo pliacių prieš mūsų dvasios „aristokratų“, kurių jausmai labai lengvai yra užgaunami jei anie gauna progos pasiponauti iš Amerikoje suubagantų centų. Red.)

Aš užgimiau prasčiokėliu

Ir palikau vargdienėliu...

(Pagal kun. Vysk. Valančiauską).

Aleksandrijos pirmasis patriarka ir arcivyskupas Povilas, stovėdamas vieną kartą prie vargdienės mergaitės, baigiančios savo gyvenimą, lovos, prašė pasakyti jam, ką ji savo gyvenime gero padarė? Si atsakė: „Aš nieko gero nepadariau“. — Ne, turėjai ką nors gero padaryti, nes V. Dievas dovanai ne mēto savo malonės; pagalvok atydziai, o atrasi bent ką ir gera padariusi. Atsiminus

vargdienė mergaitė vieną svarbų jos gyvenime atsitikimą, tarė: Pamačiau savo darže besikariantį žmogų, persigandau, pribėgusi prie jo, atliuosavau virve nuo sprando ir išgelbėjau jį nuo mirties. Kadangi tas žmogus dėl didelių savo skolų norėjo sau galą padaryti, o aš turėdama po savo tėvų didžius pinigus, išmokėjau to žmogaus visas skolas ir per tai vėliaus pasilikau didei varginga. Jeigu galima šitą geru pavadinti, tai rasi mažas tas mano darbas..." Tuos žodžius ištarusi vargdienė numirė.

Prie pabaigos savo vargingo gyvenimo ir aš tą patį galiu pasakyti, jog nieko gero nepadariau. Jei nebent dėl savo motinėls — Lietuvos — tėvynės ką išvargau ir nukentėjau, nešiodamas dvasinę šviesos duonele savo broliams seselėms.

Užgimiau 1859 m. sausio m. 26 d., didžiame Pervazpinkų kaime, Sudargo parapijoje, Kidulių vaitystėje, anuose metuose Naumiesčio, dabar Sakių apskrčio. Vėliaus mano praščiokėliai gimdytojai nusipirko žemės 2 dešimtini, maž-ką daugiau kaip 2 margu. Režgaliuose, ten užsibudavojo ir pergyvenę arti 8 metų savo amžiaus, užmigo Viešpatyje ir abudu gražiai palaidojo gerb. kunigas M. Sederevyčius Sudargo kapinėse.

Mano tėvas Adomas, parėjo iš turtingos šeimynos Prūsuose. Tačiau diedukas, taipgi Adomas, būdamas kalvinu, apsivedė su Ona katalike ir už tai buvo paniekintas saviškių tarpe Prūsuose ir pagaliaus persikėlė į Sintautų parapiją. Mano tėvelis jau buvo apkrikštytas kataliku. Mano motinėlė taipgi buvo užgimusi iš evangelikų tėvų, bet apkrikštyta katalikų bažnyčioje Sudarge. Ji paėjo iš turtingų ūkininkų Kiulkių, Režgalių kaime, kuriame ir po šiai dien Kiulkiai ir Strazdai, turtingi evangelikai, t

begyvena. Mano tėvas, nemokėjo skaityt nė rašyt. Motina rašyt nemokėjo, bet lietuviškai skaitydavo kageriausia, ir mane — vos penkių metų kūdikį — pradėjo mokinti iš „Lementoriaus“. Būdamas 8-ių metų mokėjau gerai skaityti. In mokyklą ne — ilgai tevaikščiojau ir tą laiką, kur būčiau galėjęs daugiaus mokintis, tai mokytojas išnaudojo mano lietuvišką gerą skaitymą ir pats gerai nemokėdamas, uždavė man mano draugus lietuviškai mokinti. Mokykloje lietuviškai rašyti nemokino, todėl paprasčiau parašyti man raides, o paskui pats išsimokinau.

Užėjus badmečiams 1868 ir 1869 ir siekiant 1870, kada Vokietija kariavo su prancūzais, taipgi 1871 m. pradžioje, mano tėvams pritrūkus maisto, jie turėjo mane išleisti iš namų prie svetimų už piemenėlių. Vos užbaigęs 11-tus metus savo amžiaus, palikau beragių ir visos bandos generolu. Būdavo žmonės kalba, jog pridėjus ausi prie žemės girdi vokiškų armotų užimą. Mes piemenukai tam tikėdami ir klausėmės... Praslinkus tiems sunkiausiems mano tėvams metams negalėjau dar grįžti namon: — jie statėsi grįžia ir tvartus, o nors branguma šiek tiek sumažėjo, tai vienok dar daug jiems trūko ir dėlto ganiau bandą pas svetimus penkerius metus. Paskutinį metą, 1875 ganiau labai didelę raguočių bandą girioje. Vieną sykį kunigas Martynas Sederevyčius važiuodams, per tą giria užtėmijo mane skaitant iš knygos ir tas atkreipė jo dėmę. Neatleisdamas ištyrė, kieno tas vaikpalaikis ganydamas bandą nešiojasi knygas ir skaito. Pašaukęs mano tėvą ir motiną klausė: ar nenorėtų leisti mane išsimokint knygas aptaisyti, tuomet geresni duonos kąsnį — galėtų užsidirbti ir būtų naudingas pats ir kitiems, negu prie ūkininkų tarnauti... Mano tėvučiai gana greit ir dė-

kingai sutiko. Tada kun. M. Sederevyčius, turėdamas gera pažįstamą, knygininką, seną kareivį „Jurgutį“ Pajevonyje, kuris turėjo savo grintelę kapinėse mane 1876 m. nusiuntė su gromatomis ir prašymais, o rodos ir 10 rublių „Jurgučiu“, pridėjęs už mano išmokinimą, prašydams, kad į pusantro mėnesio galėčiau jau pats knygas taisyti. Tuom labiausiai rūpėjo kun. Sederevyčiui, idant aš, sugrižęs Sudargan, galėčiau jo naujai atspaustas knygas „Ziegoriu Mukos Viešpaties“ ir „Tamošiaus a Kempio“, bent po kiek aptaisyti.

Kun. Sederevyčius, su mano išsimokiniu į pusantro mėnesio knygas aptaisyti, nedaug ką apsiriko. Tiesa, tobulai aptaisyti, lapus paauskuot neišmokau, kadangi ir Pajevonio „Jurgutis“ to nemokėjo. Tačiau paprastai aptaisyti galėjau. Bet „Jurgutis“ neleido mane taip greit grįžti Sudargan: mat buvo priėmęs begales senų knygų aptaisyti, o pats pasisamdė prižiūrėti Pajevonio taisomos bažnyčios darbus. Tad prašė manęs, kad aptaisyčiau jo priimtas knygas, už ką man jis suteikė vienus šriubelius knygoms suspausti ir rundiną piaučtuva knygoms apipiaustyti. Aš ir sutikau, nes maistą man davė, o prie to dar norėjau Jurgeliui atsidėkoti už jo gerą širdį ir pasilikau dar pusantro mėnesio Pajevonyje. Sugrižęs Sudargan, ikūriau knygų aptaisymo dirbtuvėlę ir pradėjau darbuotis. Senų knygų maža ką galėjau priimti: buvo gana daug naujų nuo kun. Sederevyčiaus. Be to, kun. Sederevyčius su Juozu Antanavyčium parsitraukė per sieną dalimis nesulankstytus knygų arkušus ir mažesnes knygeles brošiuravau savo namuose, kad ir ne be baimės, idant policija neužkluptų Prūsijoje atspaustas knygas. Ašiu Dievui, ilgai policija nesuuodė. Kun. Sederevyčiui ir J. Antanavyčiui mano brošiuravimas buvo

tikru džiaugsmu, nes daug pigiau viskas atsiėjo, negu Prūsiose. Aš taipat iš to naudojausi, užsidirbęs keletą rublių, 1877 m. išsirengiau keliauti į Tilžę: viena, kad prisiziurėti kaip pabirkose knygas taip gražiai padaro, antra, prie aptaisymo knygų reikalingu dalykų nusipirkti ir taipgi, kad surasti šaltinius visų lietuviškų knygų spaudos. Juozas Antanavyčia davė man kelis antrašus ir slapta perėjęs sieną su čebatais rankose, basas, nepasijutau, kaip 7 prūsiškas mylias atbėgau pirmą sykį Tilžę. Įsprukęs tai vienon, tai antron knygų dirbtuvėn, stebėjau ir seilę rijau, kaip puikiai jie knygas dirbo. Aš ir mašinų tokių, kaip jie vartojo knygoms dirbti neturėjau. Išmieravau mašiną knygoms piauoti ir pradėjau galvoti, kaip ją išigijus. Pirmą kartą buvau Karaliaus Albreghs'o et Co. spaustuvėje, kur tada užvis daugiausia atspausdino liet. knygų" kun. Zabermanas vyskupo Valančiausko pinigais. Buvau taipgi prie kun. Zabermano, kuris išrodė visokeriopas atspausstas knygas ir paaiškino man, kad pas jį yra užvis geriausios ir teisingiausios knygos, nes yra įteiktos Vyskupo Valančiausko. Žinoma, kun. Zabermanui rūpėjo, kad aš neprisipirkčiau knygų iš Karl. Albregh'o arba nuo J. Schoenke's, davė man jis antrašą prie grizio, kuris kunigui Zabermanui geriaus knygas aptaisė, negu I. Schoenke. Tuomi neužsibaigė mano kelionė į Tilžę. Pradėjau dažniaus atsilankyti, idant prisiziurėti, kaip vokiečiai auksuoja knygų lapus. Kas kartą pradėjau daugiaus knygelių pirkinėti nuo kun. Zabermano, idant primaišyti prie kun. Sederevyčiaus knygų, už kurias daugiau žmonės duodavo. Iš pradžių, kun. Sederevyčiaus knygos labai sunkiai parsiduodavo. Jis buvo išdalinęs visur dovanai. Pristigęs pinigų kun. Sederevyčius, kad apmokėti už spaudą Prūsiose, išsiuntė

mane su savo knygomis į Zemaičių pusę. Apsikrovęs apie save knygomis, nusidanginau į Skirsnemunės parapiją, vaikščiojau tenai per didž. ūkininkus iki Pantvardžio ir toliaus, siekdamas girininkų. Deja, vaikščiojęs vai kščiojęs per keles dienas, tepardaviau 12 knygų „Tamošiaus a Kempio“ ir gal porą „Ziegoriaus Mukos Viešpaties“. Taip mažai tepešęs, sugryžau nakvynėn prie p. Garliaucko. Tas dievobaimingas žmogus, didei išmokintasis ir gerai pažįstas Skirsnemunės turtingus ūkininkus, išklauseęs apie mano nepasisekimus, juokdamas tarė: „kad būtum jiems atnešęs bonką degtinės, tai būtum nuo jų kačeriausia uždirbęs“. Ir tikrai, ano laiko skirsnemuniečiai buvo tamsiausi ir didžiausi girtuokliai. Nuo tokių žmonių nieko geresnio negalima tikėtis; gerai, kad dar mane neišdavė į dešimtininko girtuoklio rankas... Ir taip vargingai keletą rublių sužvejojęs parnešiau kun. Sedederevyčiui. Su tokiu „uždarbiu“, žinia, ne daug ką galėjo padengti. Susirūpinęs kun. Sederevyčius išrengė mane į Raseinius, nes nuo ko ten patyrė ten esantį turtingą „škaplerninką“, kuris daug knygų perkąs. Apsikroviau kiek pakeičdamas knygomis ir vėl kelionėn pėkščias... Ejau visokiais šuntakiais, tai vėlei giriomis, kad nesusitikti kur su žandarais, arba urėdninkais. Nusikankinęs per nemierą atvykau į Raseinius. Suradau tą turtingą škaplierninką, tiktai ne pinigais, bet puse tuzino vaikų. Jis knygas iš manęs priėmė, bet pinigų nedavė, pasiteisindamas, tuom žyg jis negalys užmokėti, bet toliaus pasirūpinsiąs atsilyginti. Lygino lygino, gal, ilgiaus kaip 2 metu. Vaikščiojau po daug kartų prie to šelmio iki man įkirėjo tos kelionės iki gyvam ir vos-vos keletą rublių per didelį vargą atgavęs turėjau padovanoti: — jis paskui pradėjo labai žiauriai atsiliepti ir

kad nebūčiau atsisveikinęs su juomi, tai gal būt ir policijai savo liežuvi įkišęs. Su tais nepasisekimais kunigas Sederevyčius nenustojo vilties, varė savo užduotį pirmyn, o mane siuntinėjo vėlei kur toliaus. Išsiuntė mane didžiausiuose žiemos šalčiuose su knygomis, kad vos galėjau pasijudint per Raseinius į Skaudvilę ir į Nemakščius prie kunigų, klebonų. Jų pavardes pamiršau. Cebatų gerų tada dar neturėjau. Karninių vyželiu pinti nemokėjau, delto paprašiau savo motinėlės, kad pasiūtų man audimo naginės. Apsiaavęs naginėmis iškeliavau per Skirsnemuniškių miškus ant Raseinių. Zieme buvo taip giliai sniegu užversta ir dar paviršium it duonos pluta apšalę, laukuose, kur vėju pagairose buvo, ten dar storiau apšalę, taip kad galėjau viršum it katinas per purvyną bėgti. Kada įlindau į tankų mišką, kur vėjas nesiekė, tenais sniegas buvo netvirtas ir kiekvieną žingsnį klimpau iki juostai arba dar giliau. Taip visą dieną besikankindamas, sunkai knygomis apsikrovęs, begalo nuilsau ir nusilpau, jog norėjau net sniege atsigult ir miegot. Laimė, kad taip nepadariau, nes jei taip suplukęs, prakaituotas būčiau užsnūdes, tada stiprus šaltis būtų mane amžinai užmigdes. Prisiartinus vakarui girioje kas kart darėsi tamsiau, pagaliaus neturėdamas kelio, toliau jau jau nebestengiau kojas kilnoti. Pamaniau, bus kas nebus, turiu kreipti į vieškelį nuo Skirsnemunės ant Raseinių; priešingai toje girioje pražūsiu. Galop vargais įsistūmiau į vieškelį. Čia būtų lengviau, bet paėjus kokią galą, priešais kas atvažiuoja ir garsiai maskoliškai kalba. Girtiems žandarams reikia iš kelio paistraukti. Turėjau sprūsti iš vieškelio pakol pravažiavo pro šalį. Tuos iš vieškelio sprudimus negalima suskaičiuoti, nes kiek kartų kas priešais važiuavo, tiek kartų reikėjo išsi-

lenkti, kadangi negalima buvo atspėti, kas šlajose sėdi. Ačiu Dievui, neįkliuves niekam į nagus, stumdamosi koja už kojos po vidurnakčio pasiekiau Raseinius. Čia neturėdamas kur užėiti, kaip vien tik pas tą „šelmi“ škaplierninką, išprašiau į jo grinčią, bet nebuvo vietos kur atsilsėti. Teko susiriesti ant siauro, trumpo, kieto suolo palei pečių. Miegot negalėjau, nes buvau taip nusilpęs ir pirmą sykį savo gyvenime jaučiau didelį kaulų gėlimą, o gal bijodamas čia sunkiai susirgti, ir akių negalėjau sudėti. Cionai aprašytą mano vargą ir didžiausį nuosąjį, Tėvynei šviesą benešiojant, galėčiau drąsiai pavadinti su ana Aleksandrijos vargše mergaite: „jei galima geru vadinti“, tai bent šitą mano sopulingą kelionę, vos ne krauju aplietą, už kurią niekas man šiame pasaulyje negali užmokėti, nebent tik pats Dievas amžinastyje. Tiesa, gavau nuo kun. S., nepamenu, du ar tris rublius.

Daug tokių kelionių atlikau, bet taip pragaištingos savo sveikatai, kaip šita, neatsitiko. Tačiau Raseiniuose nebuvo mano kelionės galas, tiktai pusiaukelis. Prašvitus, po poros valandų šuniško pasilsio, atsikėliau, vos pasijudindamas — tartum 100 aržuolinių lazdų kas išskaitė ant mano kailio, taip sustyręs jaučiausi. Iš Raseinių patraukiau Viduklės linkui. Už kokių trijų kilometrų sutinku „uriadniką“. — „Ty kudaže idioš, imieješ kakoj pašport?“ — užklausė uriadninkas. — Atsakeš, „turiu“, išėmiau knygeles ir parodžiau. Jis pažiūrėjęs, mostelėjo ranka: „stupai sebie“l, nuėjo savošna. Na, ačiu Dievui, prasprukau irėjau tolyn. Didis vėjas su sniegu akis dūmė. Gal ir uriadnikui apdūmė, kad jis nepastebėjo mano perdidelio stomo ir nieko neįtardamas paleido....

Skaudivilėn atpėkėėiavau, be kliūėiu, vakarop. Cia klebonas gana maloniai priėmė ir ryto metą išleido į Nemakėėius. Ten bekeliaudamas jau tik pusę naėtos su savim teturėjau: pusę jų palikau Skaudivilėje. Nemakėėiuose, nors šalėciau priimtas, bet visgi už durų neiėsmetas, atidavęs vislab, ką turėjau, grįžau su lengva širdžia tais paėiais keliais į Sudarga. Kun. Sederevyėius neapsakomai nudžiugo, jog sugrįžau laimingai, nors pinigų ir neparneėiau.

Jaunystėje, keliaudamas be knygu, sparėiai galėjau žygiuoti: — po kelias mylias į valandą nubėgdavau. Syki rudenyje apsilankiau Raseiniuose pas virėminėtą šuleriėkaplierninką, kad nors dalelę skolos už knygas iškaulijus. Nieko nepesėes, kai pūsę pūtęs, ėjau saulei besilei džiant tiesiai per Kalnujų kaimą. Sutemo, bet neturėjau nei kur eiti, nei kur nakvoti. Gruodas ant vieėkelio taip stiprus, jog nelūžo. Pasiėmiau ėbatėlius į ranką ir marė ant Skirsnemunės. Reikėjo eit labai greit, kad kojų nenuėalti — nei pats nežinau, kiek valandų truko, kaip sumatavau 6 mylias. Ir atbėgęs Skirsnemunėn, radau pono Garliaucko namiėskius dar bevakarieniaujiangt. Pats savim nenorėjau tikėti, kad taip greit iš Raseinių būėiau galėjęs parbėgti. Visas keliones ir žygunes neėiojimus, nė jokiu būdu negalima suraėyti, nes jų buvo be skaitliaus. Kartą didžiausiame speige, kun. Sederevyėius idavė man krūvas gromatų, paprašė kokio tai ūkininko arklį su rogėmis ir išsiuntė mane. Išvaziavau vėl storas... Knygu tuomet neturėjau, vien laiėkais buvau apsikrovęs. Pasukau savo ėvyį ant Slavikų, iš ten dūmiau Naumiestin, Vilkaviėskin, Mariampolėn, Lankeliėskin, į Gražiėskius. Visose tose stotyse turėjau po kelis laiėkus atiduoti. Suvienu dienu, vakare atvykau į Mariampolę. Pastatęs sa-

vo nukinkytą arkliuką pašiūrėje, užėjau pas kun. rektoriu vienuolynan, atidaviau keletą laiškų. Pas rektorių rad au nemažą juokdari. Nei iš šio nei iš to lyg baubas iš kanapių, įsmeigė į mane savo akis, ir tarė: „Na, ale tavo turi būti pilnos kelnės!“. Aš, nesuprates, paklausiau, kodėl? Neturėdams ką atsakyti, apsisuko ir išėjo per duris. Pamaniau sau, negana jam to, jog bemaumodamas ragaišių po Dievo skambalu, nutuko kaip penimis, tai dar mane nuvargusį vaikpalaikį išjuokia. Gerai juoktis šiltame kambaryje sėdint, Bet jei jis būtų tame šaltyje ir vėtroje, per sniegą iš Sudargo su vienu arkleliu atvažia- vęs daugiau kaip 8 mylias, tai blogiau atrodytu.

Išrodžiau bent dalinai, kaip ir kokiais keliais nešiojau knygas, gromatas, o paskiau ir laikraščius. Tačiau aš pats per sieną tų visų dalykų nenešiojau; mes turėjome gana tokių žmonių arti sienos gyvenančių, ką už mažą atlyginimą, mažus daiktelius, eidami į bažnyčią atneš- davo kun. Sederevyčiui, arba Juozui Antanavyčiui, arba man. Už stambesnius daiktus gi mokėdavome brangiai — net po 5 rublius už pundelį 10—15 iki 20 kilogramų. Tokie daiktai tiktai tamsiomis naktimis būdavo pergabe- nami per sieną. Režgaliuose, arti sienos turėjome vieną ypatingai gerą vyrą ir teisingą žmogų. Jis degtinės be- veik nevirtodavo. Jis vadinosi Kielių Petras. Ir jo nie- kad nesugavo ir jis niekad „tavorą“ nenumetė, kad ma- skoliai paimtų. Per pirmąją kordonų liniją pergabenti daiktus nebuvo perdidelio vargo, kas mokėjo pernešti, nors ir brangiai reikėdavo užmokėti. Per antrąją — bu- vo visupaojingiausia. Per trečiąją liniją taipgi reikėjo bijotis, bet jau mažiau. Prie to dar Sudargo parapijos didesnė dalis gyveno prie pat Prūsų sienos.

(Toliaus bus.)

PAGERBKIME PAGARBOS VERTUS.

Siemet gegužės 7-tą dieną sukako 20 metų, kaip Rusų valdžia, priversta lietuvių didžiausiu pasiryžimu, atšaukė savo uždraudimą lietuvių spaudos. Anykščių Silelio autorius A. Baranauskas, pasmerkęs savo dainoje tą žiaurią rusų politiką, nesulaukė savo išpranašautos dienos — lietuvių pergalės. Nesulaukė jos ir dešimtys tūkstančių kitų Lietuvos kankinių dėl mūsų spaudos, kurių kaulus, anot Maironio — Baranausko įpėdinio — „vien baltina Sibyro sniegai“.

Visiems mūsų tautinės sąmonės gaivintojams ir palaikytojams pagerbti gal bus geriausias būdas, jei jų kilnius darbus ir su jais surištus jų vargus, sielvartus tinkamai minėsime, sėdami sau iš tų darbų stiprybę, kaip Dr. Kudirka mums pataria savo Lietuvių imne.

Mūsų brangiems karžygiams pagerbti „Zvaigždės“ redakcija, pradėdant balandžio mėn. leidimu, nagrinėja draudžiamos spaudos platintojų darbus. Visa tai vėliau paskelbsime atskirose knygose, užvardintose „20 metų spaudą laimėjus“.

Tos knygos turės palikti pamiuklu mūsų pagarbos visiems išlaikytojams mūsų tautiškos sąmonės ir nepriklausomybės laistytojams. Kaina tų knygų gražiuose apdaruose bus 5 doleriai. Visų prenumeratorių vardai bus atspaudinti tose knygose, kaipo leidėjų, padėjusių savo lėšomis pagerbti lietuviškos rašliavos platintojus. Knygose bus daugybė dokumentų iš mūsų kovų už spaudą.

Ta darba sumanius tuojaus atsirado daug pritarian-
čių. Visokių profesijų mūsų šviesuomenės nariai, ku-
riuos teko užkalbinti, pažadėjo leidėjams savo pagalbą
taip medžiaga — raštu pridavimu, taip prenumeratos už-
simokėjimu.

Štai mažas pavyzdys, kurie iš mūsų susipratusiųjų
vyrai suteikė savo morale bei materiale pašalpa „20—
metų spaudą laimėjus“ knygu leidėjams — raštais ir pre-
numerata:

Lietuvos Universitetas Kaune,
P. Bučys, kunigas, Liet. Universiteto Rektorius,
P. Zadeikis, Lietuvos Respublikos Konsulas Chi-
cagoje.

Redaktoriai ir advokatai:

Pr. J. Kalinauskas, advokatas, Boston, Mass.
J. Brenza, „ Chicago, Ill.
S. Vitaitis, „Tėvynės“ redaktorius
L. Simutis „Garso“ „
J. O. Širvydas „Vienybės“ „
M. Kižiutė L. Informacijos biuro vedėja
Chicagiškio „Varpo“ „
„Sandaros“ redaktorius
Darbininkų organo „Darbininko“ redakcija
„Draugo“ redakcija
Th. Shamis „Lithuania'os“ redaktorius
„Saulės“ redakcija.

Dvasiškiei:

Prelatas Mykolas L. Krušas Chicago Ill.
Kun. Al. Skripka „
„ Ię. Albavyčius „
„ B. Zindžius, Elizabeth, N. J.

- „ J. Simanavyčius
- „ P. Deksnys, Grand Rapids, Mich.
- „ J. Lietuvninkas Baltimorės,
- „ Kelmelis, Newark. N. J.
- „ J. Kaulakis, Philadelphia, Pa.
- „ P. Cesna, Mahanoy City, Pa.
- „ Kazys Urbanavyčius, Boston, Mass.
- „ P. Juras „ „
- „ P. Strakauskas „ „
- „ Daniunas, Nashua, N. H.
- „ V. Matulaitis, Easton, Pa.
- „ Juozas Jakštys, Rockford, Ill.

Daktarai:

- J. C. Brenza, Chicago, Ill.
- P. J. Jakmauh (Jakimavyčius) Boston, Mass.
- P. Matulaitis „ „
- J. Jonikaitis, Detroit, Mich.
- Bacevyčia, Elizabeth, N. J.
- C. W. Dorosavage, Pottsville, Pa.
- J. Valiukas Brooklyne
- Danisavage Mahanoy City.

Bankininkai ir prekybininkai:

- J. B. Krotkus, bankininkas, Chicago, Ill.
- V. Paulauskas, Minersville, Pa.
- J. B. Mikalauskas, Boston, Mass.
- P. Mikalauskas „ „
- Stulpinas, Chicago, Ill.
- P. Baltutis „ „

Leidėjų tikslu yra, jei pasiseks, suįdominti mūsų ap-
šviestą visuomenę šituo kilniu darbu, pagaminti suvirš
30 lankų (apie 500 pusl.) knygas, kuriose tilptų nevien

aprašymai visų mūsų žymesnių knygų platintojų, bet ir būtų nušviesta koptačiausiai sąlygos, kuriose anie dirbo savo neapsakytai pavojinga darbą ir nors kiek parodyta, kokie motyvai anuos prie išlaikymo skatino. Knygų apdarai kainuosią patiems leidėjams nemažiau kaip po vieną doleri; Pridėjus gi prie to fotografijų ir fototipijų lėšas — kaina knygų nustatyta iš anksto užsimokantiems 5 (penki doleriai) su prisiuntimu į namus.

Mūsų besimokinančios jaunuomenės ir tėvyninkų veikėjų pagelbos prašoma, surinkti reikalingą prenumeratorių skaičių.

Savo padėjėjams, prenumeratos rinkėjams, leidėjai duos žymų komisa (pelną).

Norintieji prisidėt prie tų knygų praplatinimo terašo „Žvaigždės“ redakcijon.

Jiems bus pasiusta įgaliojimai prenumeratą priimti ir platesnės žionios apie rengiamąjį veikalą mūsų šalies laisvės sėjikams pagerbti.

SUNKUS DARBAS

nekenkia nei vienam, esančiam geroje fizikoje padėtyje. Užlaikyk savo tvirtumą masažuodamas savo muskulus kiekvieną vakarą einant gulti. Išsitrinkite gerai su senai žinomu ir patikėtinu

Reg. S. V. Pat. Ofise.

PAIN-EXPELLER

ir ISVENG-KITE nuovargio, skaudamų muskulų ir diegiančių pečių. Bukit tvirtu ir sveiku, tuomet joks darbas jums neišrodys niekuomet persunkū. Nei viena atsargi šeimyna negali buti de bonkos šito linimento. Nėra tikrasis, jei neturi INKARO vaisbaženklio.

F. AD. RICHTER & CO.
104-114 So. 4th St., Brooklyn, N. Y.

NUO REDAKCIJOS.

Kurie norėtų šiemetines 20 metų spaudos laimėjimo sukaktuves tinkamai paminėti, tiems patariame nusiprikti knygas „Aušros“ 40 m. Sukaktuvės“. Intalpatų knygų rasite ant 3-čio ir paskutinio šio „Žvaigždės“ numerio luobelių puslapio. Ten daugybė medžiagos mūsų karionėms dėl spaudos nušviesta.

"AUŠROS" 40 METŲ SUKAKTUVĖSE

(Atspauda iš "Žvaigždės")

Stai tu, anot "Tėvynės" ir "Draugo" istorinių knygų Pirmosios Dalies įtalpa:

1) "Aušros" įkurėjas apie vysk. A. Baranauską. To paties — 2) "Aušros" genezis. 3) Aušrininkai rašytojai, pasak šliupą ir Totoraitį. 4) Turcinių eilės "Aušrininkams". 5) (J. Pranaičiūtė Apie prof. Volterį. 6) Prof. Volteris "Aušros" 40 metų sukaktuvių paminėjimui. 7) Pirmojo "Aušros" numerio ir kitų žymesnių — viso 40 puslapių fotografijos. 8) "Musų Karionių Metų" skyriuje laiškai: Dr. J. Basanavičiaus, Dr. J. Gaidžio ir S. Kušlevskio ir Dr. V. Kudirkos. Vieno Dr. Basanavičiaus laiško fotografiška fascimile (4 puslapiai). Paveikslai I-je dalyje: Namai, kur S. Daukantas gimė, Dr. Basanavičiaus namai Bulgarijoje. Dr. Basanavičius-1893 m. Vysk. A. Baranauskas, Broliai Juškevičiai: kun. Antanas ir prof. Jonas; A. J. Višteliauskas, Dr. J. Šliupas, Jurgis Mikšas, Martynas Jankus; Jubilėjimas Aušrininkų paveikslas: inž. Petras Vileišis, P. Matulionis, Dr. J. Bulota, V. Palukaitis, prel. K. Prapuolenis, J. Jablonskis, Dr. J. Basanavičius, A. Jakėtas, Al. Fromas-Gužutis, kun. J. Lideikis-Mažutis, K. Sakalauskas-Vanagaitis, J. Mačys-Kėkėtas, Pr. Vaičaitis, prof. K. Jauinis, Petras Kriaučiūnas, Peterburgo lietuvių grupėje, kun. S. Gimžauskas, prof. S. Volteris, M. Davaina Silvestravičius-Wewersys-Žaltys, prel. J. Maciulevičius-Maironis, Dr. P. Pietaris, Dr. J. Šliupas, Gerutis-kun. Balvočius, J. Adomaitis-Šernas, Dr. V. Kudirka, Vaižgantas-Tumas, Kmitas-kun. K. Urbanavičius, kun. A. Jusaitis ir Saulės kuršų įkurėjas — prel. A. Oišauskas.

KAINA UŽ ABU TOMU DU DOLARIU.

Tos knygos gaunamos lietuviškų laikraščių redakcijose ir knygynuose arba pas

A. MILUKAS & CO.,
3654 Richmond St., Philadelphia, Pa.

5-

ALP 2217

"AUŠROS" 40 METŲ SUKĀ

Antrosios Dalies [Italpa

1) "Aušros" Paminėjimai — Jono Kriauciūno; 2) XIX Amžiaus Pabaigos Musų Dainiai — L. Šimučio, "Garso" redakt.; 3) Ginamosios Literatūros Platintojai (su paveikslais: Vysk. M. Valančiaus, Jurgio Bieliako ir Kun. Miluko, P. Mikolainio, J. Kriauciūno, Dr. P. Matulaičio, Dr. Bagdanavičiaus, Kun. Bulvičiaus, And. Dubinako, Kunigų: M. Miežinio, A. Vienužio, V. Juzumavičiaus, Kl. Kozmiano, P. Šilinskio, J. Katėles, J. Žebrio, V. Dargio, A. Staniukyno, J. Naujoko, A. Civiſko, M. Gustaičio, Duobos, J. Totoraičio, A. Jusaičio, M. Sedvydžio, (Vyskupo) Jurg. Matulaičio, J. Davidavičiaus; toliaus agr. Totoraičio, J. Česnos, J. Kačergio, Pr. ir A. Matulaičių, A. Daniliausko, S. Kušeleusko, P. Mikalausko); 4) "Aušra" ir Musų Prielatai Svetur — J. O. Širvydo, "Vienybės" redaktoriaus (su paveikslais: J. O. Širvydo, J. J. Kraševskio, K. Skirmuntaitės, L. Kondratavičiaus ir T. Norbuto); 5) Tautos Atbudimas — Kun. A. Miluko; 6) Spaudos Platinimas Dzukijoje — S. E. Vitaičio, "Tėvynės" redaktoriaus; 7) Vysk. Valančiaus Intaka — Kun. N. J. Petkaus; 8) P. Mikolainio Prityrimai; 9) "Aušros" Intaka (anot Vaižganto); 10) Amerikos Lietuvių Leidėjai — J. Pranaičiutės, "Žvaizdės" redaktorės (su paveikslais: J. Pranaičiutės, J. Pankščio, A. Olševakio ir kunigų: A. Miluko ir V. Varnagirio); 11) "Aušros" Pasirodymo Priežastys — Dr. Šilupo; 12) Jurgis Bielinis (Bieliakas); 13) Ex-Prezidentas A. Smetona apie Matronę; 14) Vilkutaitis, "Amerikos Pirtyje" autorius apie Aušrą; 15) Malronio Žodžiai Prie Basanavičiaus Paminklo; 16) Baigiant Darbą.

KAINA UŽ ABU TOMU DU DOLARIU.

Tos knygos gaunamos lietuviškų laikraščių redakcijose ir knygynuose arba pas

A. MILUKAS & CO.,

3654 Richmond St., Philadelphia, Pa.